

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Tomus Vigessimus Quintus. Ego autem quia veritatem dico, non creditis
mihi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79869](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79869)

[illegible]

Aritus quidam, & coram Domino ait; Ego decipiam eum: dixitque ad eum Dominus: Quia in re? dixit: Egrediar, & ero spiritus mendacii in ore omnium prophetarum ejus. Et in secundo Paralipomenon, ipse Michæas ad Achab & Jofaphat inquit: Audite verbum Domini: Vidi Dominum sedentem in solio suo, & omnis potentia cæli stabat ad dextram ejus, & ad sinistram ejus, & dixit Dominus: Quis decipiet Achab Regem Israel? & ascendes, & corruet in Ramoth Galaad & cumque alius aliud dixisset, egressus est spiritus, & stetit coram Domino, & dixit: Ego decipiam eum: & dixit Dominus: Quia in re? & dixit: Egrediar, & ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Aperte igitur ex his declaratur quod est aliquis spiritus mendax, ac spiritus etiam similes, spiritus esse mendaces: quippe qui a Patre suo mendace acceperint esse spiritus mendaces propter mendacium, & propter vitium; non quia propter essentiam, & naturam sint tales. Atque spiritus quidem sanctus vel angelicus spiritus cum loquitur, non ex propriis loquitur, sed loquitur a sermone veritatis, & sapientie: id quo etiam manifestat Joannis Evangelium, in quo de Paracleto docens servator inquit: De meo accipiet, & annuntiabit vobis. Qui vero ex propriis loquitur, mendacium loquitur: ex propriis enim loquutus est etiam ille in tertio Regum spiritus mendax decipiens Achab. Verum tamen observa vocabulum, mendax, similiter positum fuisse de Diabolo, qui mendacium genuit, & de homine. Atque hoc quidem in loco dicitur de homine & de Diabolo: Mendax est, & pater ejus: in Psalmis vero de homine solum: ut illud: Ego dixi in excessu meo, omnis homo mendax. Verum hæc omnia in medium adduximus, ut quoad fieri potest, fugiamus esse homines, festinantes filii Dei confici: quoniam quamdiu homines sumus, mendaces sumus, sicut & pater mendacii mendax est. Simile est autem participare nos unum, & nomen ejus, & participare rem ab ipso nomine significatam: nos dico, si transferimus homines, & Diabolum qui mendax est dictus,

TOMUS VIGESIMUS
QUINTUS.

Ego autem quia veritatem dico, non creditis mihi.

Imemores sumus ad quos loquitur;
 S nempe ad eos qui crediderant ei Ju-
 dæos, qui promissionem acceperant,
 si permanissent in sermone Jesu, tum
 vere discipulos ejus futuros, & agni-
 scitos

σωτήρης ἡ λέξις, μηδενὸς μὲν ἀνθρώπου διη-
 γένει· εἰπὲν μὲν πεποιθώς τ' ὅτι τὸ μὴ ἡ-
 μαρτηνῆναι, τ'. Ἦς δὲ ὑμῖν ἐλέγχ' με ἀεὶ
 ἀμαρτίας, * μὴ ἐδὲ εὖ κρινεῖς ἡμῖν, ὅς ἀμαρ-
 τίου οὐκ ἐποίησε, πεπεισμένον καὶ πάντα
 καὶ ὁμοιωθῆναι, χωρὶς ἀμαρτίας, ταῦτα παρὰ
 πάντας τὰς πόλεις ἐγνωκότας αὐτὸν εἰπὲν δι-
 ναμῆναι· ἀλλ' οὐδεὶς τίς δὲ ὑμῖν, λεγομένων ἐ-
 παρὸν τὰς παρόντας μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ ὅλον
 τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, ὡς εἰ ἔτος ἐσαφηνί-
 ζετο, τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὃς ἡμῖν, ἢ τίς ὁποῖον δὴ ποῖε
 ἀνθρώπων ἐλέγχον με διωήσει; ἀεὶ ἀμαρ-
 τίας, ἀλλ' οὐδεὶς ὅτι ἐδὲ εὖ καὶ τὸ διωκόν
 ἡ ἀνθρωπίνη φύσις διὰ τὸ μίμησιν μὴ γίνεσθαι,
 κατὰ καὶ ὡς γινώσκω, παντὶ τρέπω φιλοπρη-
 τῶν τοιαύτων ἀναλαβεῖν καθαρὰ συνειδότας
 παρρησίαν παρὰ πάντας ἀνθρώπους, ὡς αὐ-
 τὸν ἡμῶς ἀεὶ τ' ἐξῆς, καὶ μετὰ τὴν δεξιὴν
 τ' πιστεύω χρόνον παρὰ ἑκάστον τ' ἡμῶς γνωσκόν-
 των· τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχ' με ἀεὶ ἀμαρτίας,
 εἰ μὴ δυνατὸν τῆς, ἐξ ἐπὶ τὸν λόγον συμπε-
 πηρώμενον, εἰπὲν τῆς ὅς παρὰ ἀνθρώπους
 μόνον ἀνέειπεν ὁ σωτὴς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τὸν διά-
 βολον, ὅς τὰς ὑπὸ αὐτὸν δυνάμεις μηδὲν
 ἐχούσας εἰπὲν εἰς ἐλέγχον τὸν περὶ ἀμαρτίας
 αὐτῶν, καὶ τὸ γε ἀκόλουθόν ἐστι τῶν. ἔρχεται ὁ
 ἀρχὸν δὲ κόσμος τέττα, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐρίσκη
 ἐδὲν δύνατον ἢ καὶ ἡμῖν ἐν πολλῇς ὁπμιελείας
 τῶν δὲ πνὸς ἀναλαβεῖν χρόνον παρρησίαν
 παρὰ τὸ εἰπὲν ἡμῶς τὸ (πρὸς πάντας καὶ ἡμῖν ἀφορ-
 μῶν διαβολῶν, καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτῶν παρὰ
 τὸν τ' ἐξ ὁδοῦ καὶ ἄλλων· τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχ' με ἀεὶ
 ἀμαρτίας, εἰ ἀληθεῖαν λέγω, διὰ τὴν ὑμῶν ἐ-
 πιστεύετε μοι, ἀξίον ἰδεῖν π' ὑποφάνει) ἐν τῇ
 φύσιν αὐτοῦ. τὸ δὲ ὅτι ὁφείμεθα εἰ καὶ οὐκ αἰνοῖ
 παρὰ τὸν λόγον οὐκ ἀπεκρίναντο τῶν δέ εἰσαν
 δὲ πρὸς αὐτὸν ἐξενόηκοντες. εἰποι γὰρ αὐτὸς, διὰ
 τὸ δὲ πιστεύουσιν, εἰπὲν ἐξ ἐμεῶν τίνα τρέ-
 ποι ὁ λόγος ἐστὶν ἀληθεῖς· ἐξ ἐμεῶν δὲ τῶν
 μηδὲ πῶς κεκατάσθαι ἡμῖν τὰς τῇ φύσιν δια-
 ραπὰς τ' ἀληθείας ὁφείας· καὶ ἐπὶ τοῖς
 ἐμῶν, οὐκ ἐστὶν ἐν τῇ δέξ. εἰ ἐδὲ πῶς ἐστὶν
 ἐν τῇ δέξ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἀληθείας ὁφείας
 θεωρεῖται οὐκ εἰσι κεκατασθῆναι, τῶν δὲ π-
 κεκαλύφθαι, ἢ πεπαχυῦναι, ἢ τεθολώδως
 αὐτὰς ὑπὸ τῆς κακίας· καὶ τοιοῦτοι οὗτοι π' ὅ
 κυρίας πιστεύειν, καὶ ὁ πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι ἡ-
 σὺς ὁ χριστός ἐστιν, ἐκ τῆς γνηστῆς, καὶ αἱ
 δυνάμεις οὗτοι τῶν ἔτος πιστεύειν ἀπολειπό-
 μεθα, ταῦτα ἀποκρινόμεθα, ὡς ἀκαλῶν-

Pars II.

Avatoris oratio in hoc dicto, nullo
 homine cum ea confidentia, quæ nasci-
 tur ex non peccasse, dicere valente:
 Quis ex vobis arguit me de peccato, sed
 solo Domino nostro dicere hæc valen-
 te ad omnes qui unquam illum cogno-
 verunt: qui peccatum non fecit, per
 omnia tentatus juxta similitudinem, absq;
 peccato. Quod autem dixit: Quis ex vo-
 bis, sic intelligo, ut id ad non præ-
 sentes tantum, sed ad universum ho-
 minum genus dictum sit: tanquam si
 sic explanaretur: Quis ex vestro ge-
 nere, vel quis, qualiscunque tandem
 sit ille homo, arguere poterit me de
 peccato? at certe nemo. Propter autem
 hoc dictum: Imitatores mei estote, 1. Cor. 11. 1.
 & ego Christi: omni modo contendend-
 um nobis est, ut juxta vires humanæ
 naturæ talem recipiamus fiduciam
 mundæ conscientie erga omnes homi-
 nes, ut dicamus in futurum, ac post fidei
 principium ad singulos nos agnoscen-
 tes: Quis ex vobis arguet me de peccato,
 etiam si factu facile non est, ut hoc di-
 camus, cum complevimus rationem.
 Cæterum non ad homines tantum Ser-
 vator dixit hoc, sed etiam ad Diabo-
 lum, atque ad Potentias illi subjectas,
 nihil valentes, quod ipse peccaret,
 ipsi objicere. Et hoc sane consequens est
 illi. Venit princeps mundi hujus, & in
 me non habet quicquam, & nihil in me
 invenit. Possumus vero etiam nos ex
 multa diligentia per aliquod tempus fi-
 duciam recipere ad dicendum Diabolo
 querenti adversum nos occasionem,
 cum animam efflamus: Quis ex vobis
 arguit me de peccato? si veritatem dico,
 quare vos non creditis mihi? Dignum est
 ut videamus, quid innuat ex hac in-
 terrogatione: at hoc videbimus, etiam
 si illi, ad quod erat sermo, non respon-
 derint proferentes conveniens respon-
 sum: respondere enim posset aliquis;
 hanc ob causam non credimus, quo-
 niam non videmus, quoniam pacto illud
 quod dicit, sit veritas; non videmus
 autem eo quod nondum mandati sint
 in nobis illi oculi, qui vim perspicien-
 dæ veritatis natura habent. Et quoniam
 tales sumus, non sumus ex Deo; quod
 si nondum ex Deo sumus, etiam oculi
 vim perspicien-
 dæ veritatis habentes
 mundi non sunt, vel quia cooperti
 sunt, vel quia sint crassi, vel quia sint
 turbidi propter vitium. Ac consideran-
 tes diligenter quidem quid sit proprie,
 juxta illud dictum: Omnis qui credit
 quod Iesus Christus est, ex Deo genitus est,
 sentientesque quantum absumus ab hoc
 credendi modo, hæc respondeamus:

Sf 2

obse-

- obsecrantes medicum oculorum anime, ut sua ipsius tum sapientia, tum amore, quo genus humanum prosequitur, omnia faciat, quo aperiantur oculi nostri adhuc clausi ab ignomina nostra, propter vitium; juxta illud: *Cooperuit nos ignomina nostra*; & confitentibus nobis exaudientur causæ, cur nondum credamus, & quasi male affectis, atque medico egentibus opem ferens Dominus cooperabitur nobis ad percipiendum, donum credendi, tertio loco apud Paulum positum, dum recenset dona; nimirum post donum sapientiae, & post donum scientiae, quibus subiungit: *Alii fides per eundem spiritum*: de quo dono & alibi inquit: *A Deo nobis donatum est, non solum ut in ipsum credamus, verum etiam ut pro ipso patiamur*. Atque equidem si quis efficaciam credendi notarit, videbit manifesto non vulgare donum, quod quis credat nulli alii, præterquam soli vero: præsertim cum plura dogmata, & eaque varia divulgentur à multis vera se docere promittentibus. Hoc enim jam probati etiam nummularii officium est, quem si quis perfectum nominarit, haud aberrabit: cum etiam in Hebræorum Epistola scriptum sit: *Perfectorum est solidus cibus, nempe horum, qui propter assuetudinem sensus habent exercitatos ad discretionem boni pariter, & mali*. Qui ex Deo est, verba Dei audit; propterea vos non auditis, qui ex Deo non estis. Qui diversarum naturarum introducunt commentum, quique dicunt filios Dei natura tales existere, eosque solum capaces esse verborum Dei propter cognitionem, quam cum Deo habent, ex hoc etiam loco existimant, se probare quod proposuerint: hoc contextu quem mordicus etiam tenent in suam opinionem trahentes rudes, & sine iudicio, nec valentes respondere ad probabilitatem voluntatis contextus, neque videntes ejus solutionem hunc in modum se habentem: si palam est, quotquot ceperunt lucem veram, quæ illuminat omnem hominem venientem in mundum, non quia sint ex Deo, receperunt eam (nam si eo quod essent ex Deo, receperunt illam, haudquaquam de eis scriptum fuisset: *Quotquot autem ceperunt eam, dedit eis credentibus in nomen ejus, potestatem ut filii Dei fierent*) liquere etiam eos qui non sunt ex Deo, potestatem non habere aliquo pacto filios Dei fieri, antequam acceperint veram lucem. Immo qui acceperint, ne filii quidem Dei adhuc sunt, sed potestatem accipiunt filios Dei fieri.
- Α τες τὸν τῷ τῆς ψυχῆς ὁ ψευδὴς ἰατρὸν τῆς αὐτῆς σοφίας, καὶ φιλανθρωπία πάντα ποιῆσαι τὰ ἰσχυρὰ ὁ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ὁφθαλμοὺς ἡμῶν ἐπὶ κεκαλυμμένους ἰσχυρὰ τῆς διὰ τὴν κακίαν ἀτιμίας ἡμῶν, κατὰ τὸ ἐξηγήσασθαι. ἐπεκαλύψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν ἐπακρόσεται γὰρ ἡμῶν ὁ μολογῶντων τὰ ἀήπα ὁ μὴ δέπω ἡμᾶς πείσθαι, καὶ ὡς κακῶς ἐχρῆσιν καὶ χερῶν ἰατρῶν βοηθῶν στυγεργήσῃ πρὸς τὴν χωρῆσιν ἡμᾶς τὸ εἰς τὸ πείσθαι χάρισμα, τείνον ὅσα τὰ πάλη ἐν τῷ κατὰ λόγον τῷ χαρισμάτων τεταμένον, μὴ τὸν τῆς σοφίας λόγον, καὶ τὸν τῆς σωσεως λόγον, οἷς ὁ πῦρ ἐξέτω πείσῃ ἐν τῇ αὐτῇ πνύματι, ὥστε ἡ χάρισμα καὶ ἐν ἄλλοις φησὶν. ὅτι δὲ τὸ θεὸς ὁ μὴ ἐχρῆσθαι, ἐμὸν τὸ εἰς χερῶν πείσθαι, ἀλλὰ καὶ τὸ ὡς αὐτὸ πάγειν. καὶ δὲ τῆς ἐνεργείας τῆς αὐτῆς ἀνταφῆς * ἐσθλὴ ὅτι ἐχρῆσθαι τὴν ἡμετέραν δωρεὰν ἐστὶ τὸ θεὸς, πλείονων δογμάτων διαφορῶν ἰσχυρὰ πολλῶν κερυσομαρτύρων τῶν διδασκῶν τὰ ἀληθῆ ἐπαγγελλομένων, τὸ μὴ δὲ ἡμῶν τὰ ἀληθῆ πείσθαι τὸ γὰρ ἡμῶν καὶ δοκίμους τεταμένους ἐργον πύχνα, ὅτι τέλειον ὀνομαζόμενον ἐστὶν * ἀμαρτῆσατε, καὶ ἐν τῇ πρὸς ἐξουσίας γεγραμμένῃ τῇ τελείῃ δὲ ἐστὶν ἡ σέβει τῆς θεοῦ, τῇ διὰ τὴν ἐξουσίαν τὰ ἀληθῆ πείσθαι γεγραμμένα ἐχόντων πρὸς διακρίσιν καλῶς τε καὶ κακῶς. ὁ ὢν ἐν τῇ θεῷ τὰ ῥήματα τῆς θεῶς ἀκούει. διὰ τῆς ἡμετέρας ἀκούετε, ὅτι ἐν τῇ θεῷ ἐστὶν δοκίμους οἱ τῷ θεῷ διαφορῶν φύσεων εἰσαγοντες μυθοποιῶν, καὶ λέγοντες εἶναι φύσιν καὶ ἐν πρῶτῃ καὶ ἀποκρίσιν ἡμετέρας μόνον διὰ τῆς πρὸς θεὸν συγγενῆς δεκτικῆς τῇ τῇ θεῷ ῥήματων, καὶ ἐν τῷ θεῷ διδομένην αὐτοῖς, τὸ πρὸς αὐτοῖς σωμαρπάζει γέφυρῃ δὲ τῇ πρὸς τῆς πρὸς διακρίσιν αὐτῶν ἀκρίβειαν καὶ μὴ δυναμένης πρὸς τὴν πιθανότητά τῃ χερῶν ὁ πρῶτος ἀπατῶν, μὴ δὲ βλέποντας αὐτὸ τῷ λυσιπείρῳ ἔχουσιν. εἰπὲς ὅσοι ἐλάβον τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὁ φῶς τῆς πάντας ἀνθρώπων ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, ἔτι εἶναι καὶ ἐν τῇ εἰληφέναι αὐτὸ, ὅτι δὲ αὐτοῖς ἀνεῖργατο. ὅσοι ἐλάβον αὐτόν, ἐδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ἰσχυρὰ τέκνα θεῶν ἡμετέρας πείσθαι εἰς τὸ ὄνομα αὐτῶν, ὅτι δὲ οἱ μὴ ὄντες ἐν τῇ θεῷ πᾶν μὲν λαβὼν τὸ ἀληθινόν, ἐδὲ ὁ θεὸς πᾶν ἔχουσιν τὰ τέκνα θεῶν ἡμετέρας ἐπὶ τὴν λαβὼσιν αὐτοῦ, τέκνα αὐτοῦ ἐδὲ πᾶν γίνονται θεῶν, ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτοὺς λαμβάνει, διὰ τὴν

ἐληφέναι τὸ φῶς, ἡμεῖς τέκνα θεῶ. τότε
 ἡρώδης ἐκ θεῶ, ὡς ἡμεῖς ἀκούοντες αὐτοῦ,
 ἐκπεπληρωμένοι πιστεύοντες μόνον, ἀλλ' ἡδη
 καὶ δοξασιώτερον κατανόησας τῆς θεοσεβείας
 πείσματα. οἱ μὴ λαοὶ φιλοσημασμένοι
 εἶναι, τέκνα μὲν ἐγίνοντο θεῶ, ἐδὲ ἐκ θεῶ, καὶ
 διὰ τοῦτο οὐκ ἀκούσι τὰ ῥήματα αὐτοῦ, ἐδὲ
 συνίστασι τῇ βελήματι αὐτῶν. μένουσι δὲ ἐν
 τῇ πρῶτῃ τένων τῇ θεῷ καὶ αὐτῇ, τῇ
 πεπληρωμένῃ μόνον, δέλοι θεῶ, τῷ ἐληφέναι
 τὸ δόξασις εἰς φόβον πνεύματος, καὶ μὴ ἐσπεδα-
 κέναι τοῦ πνεύματος καὶ περὶ αὐτοῦ, ὡς καὶ τῆς
 ὑποστάσεως χωρήσας, ἐν ᾧ κεῖται οἱ ἔχοντες
 αὐτὸ ἀεὶ ὅτι πατήρ. ὅτι καὶ ὅλως ἐδὲ ἀν-
 θρώπων ἀρῶν ἐν ὑποστάσει θεῶ, δέλοι μὲν ἐκ θεῶ.
 ἡμεῖς τέκνα φύσεως ἡμεῖς παῖδες καὶ παῖ-
 δες τῶν ἐρηκόων. σαφές ὅτι ἐκ θεῶ. ἐγὼ δὲ
 λέγω ὑμῖν, ἀγαπήσατε τὸν ἐχθρὸν ὑμῶν, καὶ
 τοῦτο λέγετε ὑποὶ τῇ διακονῇ ὑμῶν, ὅπως
 γινώσκῃτε οὗ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ ἐν ἐρεσίν.
 εἰδὼν παῖδα φύσεως ἡμεῖς ὑποὶ πα-
 τὸς ὅσον ἐπὶ τῇ καὶ αὐτοῦ οὐκ ἐρεσίν ὑποὶ,
 τῷ λαῷ ἐρεσίν τέκνα θεῶ ἡμεῖς, καὶ τοῦ
 τῷ τῷ ἡμεῖς θεῶ, καὶ εἰ ἐκ ἄλλως γινώσκῃ
 πρὸς τὸ ἐν ἐρεσίν πατρὸς, ἢ ἐκ τῷ ἀγαπᾶν
 τὸν ἐχθρὸν ἡμεῖς, καὶ τοῦτο λέγετε ὑποὶ τῇ
 διακονῇ αὐτοῦ, δέλοι ὅτι ἐδὲ τῷ φύσει εἶναι
 ἐκ θεῶ, ὡς ἡμεῖς τέκνα θεῶ ἀκούει, ἀλλὰ τῷ
 λαῷ ἐρεσίν τέκνα θεῶ ἡμεῖς, καὶ κεῖται
 εἰς δέον τῇ ἐρεσίν, καὶ τῷ ἡγαπᾶν τὸν
 ἐχθρὸν, καὶ τοῦτο λέγετε ὑποὶ τῇ ἐπηρεα-
 σίῃ, ἡρώδης ὅς τὸ ἐν ἐρεσίν πατρὸς,
 τότε ἐκ καὶ ἐκ τῷ θεῶ, καὶ τῷ ῥήματι τῷ
 θεῷ ἀκούει, συνίστασι αὐτῶν καὶ ἡμεῖς αὐ-
 τῶν ἀναλαμβάναν. ὅπως ἴδον ἐδὲ ὅλων,
 ἀλλὰ τέκνων ἐκ θεῶ, τῷ πᾶσαν μὲν κατα-
 γινώσκοντες ἡμεῖς, τῷ δὲ λαῷ ἀναληφ-
 τῶν, διὰ τῆς ὑποστάσεως πνεύματος. ἀμα
 ὅτι ἡμεῖς ἐρεσίν κατανόησας πῶς δὲ δέχεσθαι
 τὸ τὰ ῥήματα τῷ θεῷ ἀκούει, ὅμοιον ἐκ καὶ
 τῷ τὰ ἐμάς πατὸς αὐτοῦ ἐμῆς φωνῆς ἀκούει.
 εἰδὼν ὅτι ψυχῆς συναθεσίου τῷ ἀκούει λα-
 οῦ, καὶ οἱ ψυχικοὶ πρὸς χρόνον πιστεύοντες
 ἔσονται ἐκ θεῶ, μεμαρτυρημένοι ὑποὶ τῷ
 λόγῳ ὅτι πρὸς καμρόν πνεύματος πιστεύουσιν. εἰ δὲ
 καὶ τὸ, ἀκούει, ἐκλαβομένη ἐπὶ τῷ πρὸς τὰς
 οὐδίας, δέλοι ὅτι καὶ ἐν ἐν ἀμαρτανῶν, ἐκ
 ἔσται ὑποὶ θεῶ, ὅπως ἡμεῖς μὲν ἐκλαβὼν τὸν
 λέγοντας ἐκ μεταβολῆς γινώσκῃ πᾶν ὑποὶ θεῶ, ἐκείνης δὲ μὴ πᾶν δέξαι δυναμένους

Pars II.

Ss 3

ava-

ari, & tunc ex Deo geniti, etiam verba
 Dei audiunt: non amplius tantum sim-
 pliciter credentes, sed jam acutius res
 divini cultus intelligentes. Porro qui
 hujusmodi esse non contenderint, nec
 filii Dei fiunt, nec sunt ex eo; & hanc
 ob causam neque audiunt verba ipsius,
 neque intelligunt voluntatem illorum,
 sed manent in statu præcedenti filios
 Dei; nempe in statu eorum, qui tan-
 tum crediderunt, servi Dei, eo quod ac-
 ceperint servitutis spiritum in timore,
 nec contenderint eo procedere, & pro-
 ficere, ut etiam adoptionis filiorum spi-
 ritum acciperent, per quem clamant
 illum habentes, Abba pater. Quod
 enim generatim nullus homo ab initio
 sit filius Dei, palam est tum ex hoc
 dicto: *Eramus natura filii iræ* (id quod
 Paulus etiam de seipso dixit) tum ex eo:
Dico autem vobis: Diligite inimicos ve-
stros, & orate pro persequentibus vos, ut si
filii Patris vestri cælestis: nam si Pau-
lus natura filius iræ erat, quis non filius
iræ, antequam accipiat potestatem filii
Dei fieri, & antequam filius Dei effi-
ciatur, superior est Paulo, quatenus ad
creationem attinet? Quod si non ali-
ter efficitur aliquis filius Patris cælestis,
nisi diligendo suos ipsius inimicos, &
orando pro persequentibus se, perspi-
cuum est nullum hominem, eo quod
natura sit ex Deo, verba Dei audire, sed
quia acceperit potestatem, ut filius Dei
efficiatur, eaque utatur commodè, &
eo quod dilexerit inimicos, & oraverit
pro se lædentibus, factus filius Patris
cælestis, tunc esse ex Deo, & verba
Dei audire, intelligens ea, & scientiam
illorum recipiens: quæ res non propria
est servis, sed his qui sunt Dei filii, qui
omnem quidem ortum destruxerunt,
sed ortum a Deo receperunt, duce spi-
ritu adoptionis. Pariter illud etiam dili-
genter considerandum est, quomodo
accipi opus sit hoc dictum: Verba Dei au-
dit: cui simile est illud: Oves meæ vocem
meam audiunt. Nam si vocabulum au-
diendi de nudo sumamus consensu,
etiam animales ad tempus credentes ex
Deo erunt: de quibus Servator inquit,
quosdam esse qui ad tempus credant.
Rursum si verbum audiendi, sumamus
pro eo quod est, servare mandata, per-
spicuum est vel in uno peccantem,
non futurum filium Dei: quod quidem
non nos premit, qui dicimus ex mutati-
one unumquemque filium Dei fieri, sed
illos qui neque seipsos, neque iisdem disci-
plinis imbutos facile ostendere possunt

Eph. 2.3.

Matth. 5. 44.

Ἰησοῦς ἀνθρωπογενὲς ἐστὶν ὁ ὅλος ὁ κόσμος, ἀνάλογον ὅλοις τοῖς δόγμασι, ὅτι πᾶσι τῶν ὁσίων, καὶ πᾶσι τοῖς μυστηρίοις, ὥστε ἀνείπειν ὅλον, ὅτι ὁ ὅλος γεγενῆσθαι τὸν Ἰησοῦν τὸν ὅλον, καὶ πᾶσι τὴν γνώσιν, καὶ μὴ τὸν ὅλον τὴν τελείαν ἀγάπην κατεργασθῆναι. ὅρα ἵνα * διὰ τὴν ἀκολούθειαν τῶν ἐν μέρεσι γνώσκο-
 μῶν, καὶ ἐν μέρεσι θεωρηθῶντων, εἰπὼν ἂν * τὸν τοῦτον, καὶ ἐν μέρεσι ἐσμὲν υἱοὶ Ἰησοῦ. ὁ πα-
 λιν ὅταν ἐλθῇ τὸ τέλος, καὶ τὸ ἐν μέρεσι κα-
 τὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ τέλος ὁ Ἰησοῦς υἱὸς θεοῦ ἐλευσε-
 ται, καὶ ἀφ' ἐκείνου τὸ ἐν μέρεσι γεγενῆσθαι υἱὸν πᾶ-
 ντος θεοῦ. μὴ ἀπὸ τῆς δὲ ἐκείνου καὶ τὸ πᾶσι πό-
 τερον ποτε διωατοῦ ἐκ μέρεσι υἱὸν εἶναι υἱὸν τὸ
 διαφύλαξαι μετὰ τὸ πᾶσι τὴν ἀγάπην, ἐκ μέ-
 ρος ἵνα τὸ ἐκείνου, ἡ τὸ ἀμήχανον ἄνω ἔχειν
 ὅτι συνεξέτασιν πᾶσι λέγοντες υἱοὶ πολλοὶ ἐνός
 πατρὸς, πότερον διὰ τὰς θεωρήσεις, καὶ τὰς ἐξ-
 ἐκείνων, ἢ καὶ αὐτὴν τὴν ἰσχύον. λαβόντες
 ἐν ἐξέτασιν τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν ἀγάπην
 μὴ, ἵνα ἡρώμεθα ἐν Ἰησοῦ, ὅτι ἡμεῖς αὐ-
 τὰ ἀνέκοιμεν, καὶ ἀποκόποιμεν * ὅτι ἐν ἡμῶν
 ἐν Ἰησοῦ, ἵνα ἀποκόποιμεν ὅτι ἐν τῷ ἀκούειν
 ῥημάτων Ἰησοῦ, πλείονα ἐκ τῶν αἰτηθέν-
 τες, ὥς πᾶσι χωρησώμεθα τὴν ῥημάτων Ἰησοῦ, ἡ
 ὅσα γε ἐν δέχεται χωρησάμεν, καὶ ὅτι, καὶ μὴ αὐτὰ
 τὰς ἀξιομύθους τὸ ὑποδείξαι πνέματι * ὅσα-
 κὶς ἡ ῥημάτων λεγομένων Ἰησοῦ ἐκ ἀκούμεν,
 τὰ ἐστὶν, ἐκ συνείδησιν αὐτῶν, ὅσα τὰς νομίσαν
 ἐκείνου, ὥς ἐκ ὅσων ἐν Ἰησοῦ. διὰ τὸ τὸ ὅτι
 ἀκούει ὁ μὴ ἀκούων ῥημάτων θεοῦ, ἐπείπερ ἐκ
 θεοῦ ἐστὶν, ὅτι ἐκ θεοῦ, ὅτι ἐκ πατρὸς ἐστὶν.
 καὶ τὸν ἐκείνου ὅτι λαβὼν ἡδὺν ἐξ ἐκείνου τὸν θεοῦ
 Ἰησοῦ, καὶ δύναμις ἐκ τῆς ἀγάπης τὰς ἐχ-
 θρούς, καὶ ἀποστρέφει τὸν ὅτι ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν
 τῶν, Ἰησοῦ υἱὸς τῶν ἐν ἐκείνοις πατρὸς. ὁπο-
 κείνου οἱ ἰσχυροὶ, καὶ ἐπὶ αὐτῶν, ἐκ καλῶς
 λεγομένη ἡμεῖς ὅτι σαμαρείτης εἰσὶν, ὅτι δαιμό-
 νιον ἔχεις, ἐκός ὅτι αὐτὰ πολλὰ κίς, κατὰ τὸ
 σιωπῶμεν, ἀπὸ ἀλλήλων ἐλέγοντες αὐτῶν τῶν
 τῶν πνεύς, σαμαρείτης μὲν αὐτὸν ὀνομάζον-
 τες, ὥς ἀπὸ χαράς ὅτι ἰσχυροὶ, ἀπὸ πη-
 σίας τῶν σαμαρείτης, ἐκ τῶν συζητούντων ἰσχυροὶ
 σαμαρείταις, ἐκ πολλοῖς διαφωνούντες δόγμα-
 σι παρ' ἐκείνων. ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι * σαμαρεί-
 τῶν τὸν μέλλοντα αἰῶνα ἀνεμένων, καὶ μὴ τὴν
 τὴν ψυχῆς ἀπὸ διαμονῆς ἀποστρέφει τὸν σιωπῶμεν.

A & totus. Candidius autem sunt intelli-
 genda illa vocula, totaliter, & totus,
 ut respondeant totis dogmatibus, toti
 cognitioni, & totis mysteriis, adeo ut
 totus, & totaliter dicat se genitum ex
 Deo, qui noverit omnia mysteria, &
 omnem cognitionem, feliciter etiam
 gestis quæ sunt perfectæ dilectionis. Vi-
 de vero, an is consequenter huic dicto:
 Ex parte cognoscimus, & ex parte prophe-
 tam, possit dicere; Et ex parte sumus fi-
 lii Dei: & rursum: Cum venerit quod per-
 fectum est, abolebitur quod ex parte est; & il-
 lud: Cū venerit ut perfecte efficiamur fi-
 lii, non ampli⁹ ex parte efficietur aliquis
 filius Dei. Nec hoc finatur intactū, num
 fieri possit, ut aliquis ex parte sit filius
 præstantioris partis, nempe divinæ, &
 ex parte sit alterius partis contrariæ; an
 potius hoc impossibile sit sic se habere.
 Similiter inquires, quomodo multi uni-
 us patris dicantur filii, utrum propter
 proavos, & propter successores illorum
 & propter talem considerationem. At
 vero cum acceperimus potestatem
 ut efficiamur filii Dei, omnia faciamus
 ut sumus ex Deo, & verba ejus audiamus
 ut proficiamus etiam, quia sumus ex
 Deo, proficiamus etiam, quia audimus
 verba Dei, plura ex his verbis semper
 manifestantes, donec omnia perceperi-
 mus verba Dei, quæ vel nunc, vel im-
 psterum percipere possunt hi qui spiritu
 adoptionis digni habiti fuerint. Quoti-
 es autem verba quæ a Deo dicuntur,
 non audimus; hoc est, ea non intelli-
 gimus, toties consentaneum est nos re-
 dargui, perinde quasi non sumus ex Deo:
 nam propter hoc non audit, qui non au-
 dit verba Dei, quoniam ex Deo non est;
 & ex Deo non est propter seipsum: eti-
 am si aliquando acceperit potestatem
 fieri filius Dei, possitq; diligendo inimi-
 cos, orando pro his, à quibus læditur,
 fieri filius Patris cælis.

TOMUS VIGESIMUS SEXTUS.

Responderunt ergo Iudæi, & dixerunt ei:
 Nonne bene dicimus nos, quod Samari-
 tanus es, & demonium habes?

Consentaneum est propter id quod
 tacetur, quod frequenter inter se
 hæc quidam de Servatore dicerent, Sa-
 maritanum illum appellantes, tanquam
 qui res Judaicas adulteraret, non secus
 atque Samaritani: non enim commer-
 cium habent Judæi cum Samaritanis,
 in multis dogmatibus ab illis dissiden-
 tes. Sed profecto quæsitum dignum est,
 quomodo Samaritanis futurum sæculum negantibus, & ne animæ quidem perma-
 nen-